

UN INVENTAR INEDIT AL EPISCOPIEI HUȘILOR ȘI AL SCHITULUI BRĂDICEȘTI DE LA 1803

Costin CLIT¹

Cuvinte cheie: inventar, episcopia Hușilor, schitul Brădicești, imobile, veșminte preoțești, odoare bisericești, cărți de cult, școală, materiale de construcție, vinuri, stupi, vite, ovine

Keywords: inventory, Huși Diocese, Brădicești hermitage, buildings, priest vestments, church jewelleryes, cult books, school, building materials, wines, hives, cattle, sheep

După păstoria episcopului ardelean Iacob Stamati (1782-1792), urmată de cea a lui Veniamin Costachi (1792-1796), scaunul episcopal din Huși este ocupat de către bucovineanul Gherasim Clipa-Barbovschi (ales la 2 iunie 1796, hirotonit la 3 iunie, până la 25 martie 1803).

Gherasim Clipa-Barbovschi și arhimandritul Sofronie Predicatorul erau fiii preotului ce slujea în satul Vicovul de Sus în timpul răpirii Bucovinei de către austrieci. Un moș de-al celor doi frați ar fi ajuns „ispravnic de Cuciur”². Sofronie și Gherasim au luat calea monahismului, primul învață și în Grecia, pentru a ajunge un îndrăzneț predicator la Mitropolia din Iași³. Gherasim se călugărește la mănăstirea Putna și își efectuează studiile la Academia duhovnicească de aici⁴.

Refuzul cântării *Heruvicului* în cadrul Sfintei Liturghii sub motivul necunoașterii, la cererea episcopului Dosoftei Herescu (1750-1789), teama de

¹ Colegiul Național „Cuza Vodă”, HUȘI.

² Simion Reli, *Bucovineni celebri în Ierarhia Moldovei (1777-1850) (Discurs de inaugurare)*, în *Candela. Revistă teologică și bisericească*, 1929, p. 416.

³ Preot Anton I. Popescu, *Episcopia Hușilor*, Huși, 1965, lucrare în manuscris, p. 114.

⁴ Simion Reli, *op. cit.*, p. 416.

primejdia și coerciția ce-l aștepta din partea ierarhului amenințător îl determină să părăsească biserica imediat și să ia calea Moldovei, stabilindu-se la mănăstirea Slatina, unde devine dichiul în timpul egumenului Sofronie Rădașanu⁵. Se crede că de aici ajunge la episcopia Romanului păstorită de Leon Gheuca și, în fine, dichiul al Mitropoliei⁶.

În istoriografia locală, fără a fi sesizată confuzia de nume dintre ierodiaconul Gherasim Putneanul și Gherasim Clipa, i se atribuie ierarhului hușean bogata activitate a lui Gherasim Putneanul⁷, cum ar fi traducerea *Tainei francmasonilor*⁸ sau din opera lui Voltaire (*Istoria craiului Sfeziei Carol 12*, 1792), Lesage (*Bacalaureatul de Salamanca sau Viața domnului Heruvim de la Ronda*, 1793), Baltasar Gracián (*Criticonul* sub titlul *Critil și Andronius*, 1794)⁹.

După mutarea lui Veniamin Costachi la Roman, în biserica mitropolitană Sfântul Gheorghe din Iași are loc, la 2 iunie 1796, alegerea ierarhului ce urma să ocupe scaunul episcopal din târgul Huși, pentru care au candidat „prea cuviosul între ieromonahi chiru Gherasim, dicheul svintei Mitropolii a Moldovii, și alu doile pe prea-cuviosul arhimandrit chiru Chiril, igumenul svintei mănăstiri Rășca, și alu triile pe Cuvia Sa Gherasim, igumenul svintei mănăstiri Precista otu Romanu”. Hirotonia episcopului Gherasim Clipa-Barbovschi s-a săvârșit la 3 iunie 1796¹⁰. De la Gherasim se păstrează la biserica Sfântul Dumitru din Huși un Sfânt Antimis, imprimat pe pânză de mătase albă, de calitate bună, cu o lungime de 50 cm și lățime de 41 cm, cu chenar frumos și îngust în partea de sus și jos, în trei

⁵ Melchisedec Ștefănescu, *Chronica Hușilor și a Episcopiei cu aseminea numire*, Tipografia C. A. Rosetti, București, 1869, p. 389 (a se vedea și ediția anastatică tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului Ignatie, Episcopul Hușilor, Editura Horeb, Huși, 2019).

⁶ Preot Scarlat Porcescu, *Episcopia Hușilor. Pagini de istorie*, tipărită cu binecuvântarea și sprijinul Prea Sfințitului Eftimie episcopul Romanului și Hușilor, Editată de Episcopia Romanului și Hușilor, 1990, p. 81-83.

⁷ N. Ursu, *Traducerile ierodiaconului Gherasim Putneanul de la Episcopia Romanului*, în *AIIAX*, XXXVII, 2000, p. 27-143; a se mai vedea: Idem, *Cine este Gherasim, traducătorul lui Voltaire (la 1792)?*, în *Cronica*, XXI, 1986, nr. 1, p. 6; articol reluat în studiul *Traducerile arhidiaconului (apoi arhimandritului) Gherasim de la mitropolie din Iași*, în *AIIAX*, XXXV, 1998, p. 135-158; Idem, *Un scriitor român necunoscut din secolul al XVIII-lea*, în *AIIAX*, XXII, 1986, 1, p. 239-254.

⁸ Nicolae Iorga, *Francmasoni și conspiratori în Moldova secolului al XVIII-lea*, în *AARMSI*, seria III, tomul VIII, 1928, p. 303.

⁹ Theodor Codreanu (coord.), *Istoria Hușilor*, Editura Porto Franco, Galați, 1995, p. 275; Petru Ioan, *Școala literară de la Huși*, Editura „Ștefan Lupașcu”, Iași, 2019, p. 93-94.

¹⁰ Nicolae Iorga, *Condica de hirotonia a Mitropoliei Moldovei publicată după original*, în *BCIR*, 3, 1924, p. 21-22, nr. XVI; Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 389.

culori palide, iar la mijloc inscripția; „D(u)mnezăescul și Sf(â)ntul Oltariu pre carele să săvârșesc Sf(i)ntele și D(u)mnezăeștile Taine, s-au sf(i)nițit de Preo Sfințitul Kiriu Kir Gherasim, Episcopul Hușului. Anul 1798 noiembrie 29”¹¹.

Zelosul episcop bucovinean s-a dovedit a fi un bun gospodar. La scurt timp de la înscăunare, cumpără – la 24 iunie 1796 – pe valea Crasnei, în apropierea schitului Brădicești „92 pol pământuri în moșie Dolheștii”, cu prețul de 600 de lei, de la Mardare, Ruxanda și Măricuța, fiii lui Ioniță Paiul, „baștină de pe strămoașa noastră Maria”¹², după ce la 4 iunie 1796 prin anaforaua Divanului li s-a decis dreptul de stăpânire al vânzătorilor¹³. Fără a fi dezinteresat din punct de vedere material, Gherasim era dornic de acumularea a mari suprafețe de pământ. Deși a cumpărat numai un bătrân de la Mardare Paiu, el va lua în stăpânire trei bătrâni, abuz de care se plâng isprăvniciei ținutului Fălcui Ion Tufăscu, Ion Gaspar și alți răzeși. Jalba lor va fi cercetată la 26 iunie 1797¹⁴. Mai cumpără părți de moșie din Dolhești la 20 noiembrie 1798¹⁵, unde primește daniile din 27 ianuarie 1797¹⁶, 2 aprilie 1798¹⁷, 2 aprilie 1798¹⁸, 5 februarie 1799¹⁹. Domnul Constantin Ipsilanti poruncește, la 9 octombrie 1799, lui Matei Costachi biv vel paharnic alegerea părților episcopiei din moșia Dolhești în urma jalbei episcopului Gherasim²⁰.

Cumpără cu 60 de lei de la Petrea Chiperiu, Prohira și fiii lor trei firme de vie la Drăslăvăț lângă viile episcopiei (13 martie 1798)²¹, apoi de la Ioana, fiica lui Ion Pintilei și Lupul, părțile de moșie din Păulești, Șcheea și Ciortova cu 33 de lei și 30 de parale (27 martie 1798)²². Totodată, vinde un suhat de pe moșia Dobreni, proprietatea episcopiei, unui Manolache Boubătrân (a se vedea porunca domnească din 2 aprilie 1802)²³.

¹¹ Costin Clit, *Biserica Sfântul Dumitru din Huși*, în *ActaMM*, XXXVII, 2016, p. 162.

¹² Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 389 (mențiune); Costin Clit, *Mănăstirea Brădicești*, Carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Editura Doxologia, Iași, 2013, p. 407-408, nr. 254.

¹³ Costin Clit, *op. cit.*, 2013, p. 406-407, nr. 253.

¹⁴ *Ibidem*, p. 408-409, nr. 256.

¹⁵ *Ibidem*, p. 411-412, nr. 260.

¹⁶ *Ibidem*, p. 408, nr. 255.

¹⁷ *Ibidem*, p. 409-410, nr. 257.

¹⁸ *Ibidem*, p. 410-411, nr. 258 și 259.

¹⁹ *Ibidem*, p. 412, nr. 261.

²⁰ *Ibidem*, p. 413, nr. 263.

²¹ Idem, *Documente hușene*, Editura PIM, Iași, 2013, vol. II, p. 244, nr. 212.

²² *Ibidem*, p. 245, nr. 213.

²³ *Ibidem*, p. 277, nr. 227; a se vedea și porunca domnească din 4 septembrie 1801; *Ibidem*,

Primește o serie de danii cum ar fi: partea de moșie din Temerleni și Oanii de pe valea Șchiopenilor de la Nastasia, fiica lui Ioan Balmoș (23 octombrie 1796)²⁴, părți din moșia Săratu de la Toma Oană și Iordache Grecu din Cârligați (1796)²⁵, părțile din Leoști ale preotului Iancu și a lui Ioniță, feciorul Mariei din Pâhna (17 aprilie 1797)²⁶, alte părți din moșia Săratul, bătrânul Coștiug, de la Maria, fiica Saftii (15 mai 1798)²⁷, părțile lui Hariton sau ale lui Andrei cu soția și copiii lor din Dolhești (1798)²⁸, părțile preotului Balan și a fraților săi din Bălteni, Șcheea, Păulești, Ciortova, Căpotești și de peste Prut (1802)²⁹, partea preotului Ursache din Cloșcari „ca să-l scoată de la țară” (1796-1802)³⁰. Todosia, soția răposatului Ioniță Golie din Ivinețești, căpitanul Antohii Prohir din Budești și Grigoraș Chiriac Rășcanu, dăruiesc la 5 mai 1798 episcopiei Hușilor doi țigani: „Rucsanda și un copil a ei Ioan, și una ci esti la dum(isale) stolnic(ul) Dimitrachi Miclescu, cari n-ari nici o pricină, anumi Vărvara și o copilă a ei”³¹.

Constantin Ipsilanti face cunoscută episcopului Gherasim la 26 septembrie 1799 jalba răzeșilor Pavăl Tulburi și Luca Udricianu, pentru împresurarea moșiilor Crăsnășeni și Drăgoești dinspre moșia Crețești a episcopiei „și pentru bătăile ce ar fi suferind dispre dichiu(l) episcopiei Gherasăm și dispre Luca vat(avul), ce ar fi țiind în orândă venit(ul) acei moșii”³². Cercetarea împresurării revine ispravnicilor ținutului Fălcui și biv vel paharnicului Matei Costachi prin porunca domnească din 9 octombrie 1799³³, care raportează domnului rezultatele demersului lor la 1 decembrie 1799³⁴. Conflictul dintre episcopia Hușilor cu răzeșii din moșiile Crăsnășeni și Leoști urma să fie cercetat la mitropolie, așa cum reiese din porunca domnului Constantin Ipsilanti din 21 ianuarie 1801³⁵. La rugămintea episcopului

p. 282, nr. 230.

²⁴ *Ibidem*, p. 243-244, nr. 211; Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 390 (mențiune).

²⁵ Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 389, p. 389-390.

²⁶ SJAN Iași, Fond Episcopia Hușilor, LXIII/35.

²⁷ Costin Clit, *Documente hușene*, Editura PIM, Iași, 2011, vol. I, p. 71, nr. 77; Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 390.

²⁸ Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 390.

²⁹ *Ibidem*, p. 390.

³⁰ SJAN Iași, Fond Episcopia Hușilor, LXIII/38.

³¹ Costin Clit, *Documente hușene*, Editura PIM, Iași, 2016, vol. IV, p. 190, nr. 203.

³² Idem, *Documente hușene*, Editura PIM, Iași, 2014, vol. III, p. 286, nr. 318.

³³ *Ibidem*, p. 286-287, nr. 319.

³⁴ *Ibidem*, p. 287-288, nr. 320.

³⁵ *Ibidem*, p. 295, nr. 325.

Gherasim, domnul poruncește biv vel banului Matei Costachi la 2 aprilie 1801 să aleagă „bătrânul” deținut de episcopie în moșia Crăsnășeni³⁶. Amintim și poruncile domnești de cercetare a conflictelor din martie 1801, cu răzeșii din Crăsnășeni, Tătărăni și Miculești³⁷ sau din 3 septembrie 1801 pentru fixarea semnelor hotare³⁸, din 12 iunie 1801 cu răzeșii de Crăsnășeni³⁹. După rezultatul favorabil obținut de la Constantin Ipsilanti în 1801⁴⁰, episcopul Gherasim obține porunca domnului Alexandru Suțu din 3 septembrie 1801 către Matei Costachi biv vel ban în vederea hotărârii părții de moșie din Crăsnășeni (un bătrân)⁴¹.

Sunt executate o serie de mărturii hotarnice pentru moșiile episcopiei, cum ar fi: moșia Dobreni, ținutul Lăpușna (10 mai 1798)⁴², stăpânirea episcopiei fiind reînnoită la 2 aprilie 1801 conform hrisovului din 15 decembrie 1757⁴³, moșiile Crăsnășeni, Broșteni, Crețești și altele (20 iulie 1800)⁴⁴, Ichimești și Frențești (1 decembrie 1801)⁴⁵. Episcopul Gherasim participă, la 14 aprilie 1801, alături de hotarnicul desemnat, spătarul Lupu, la hotărnicia moșiei Leoști, situată la sud de Huși (actuala comună Pădureni)⁴⁶.

Episcopul Gherasim dă mărturia din 20 iulie 1798 în pricina dintre căpitanul Carp Gălușcă și comisul Iordachi Catargiu pentru părțile de moșie din Păulești, Șcheia, Ciortova și Căpotești de la ținutul Fălciului⁴⁷. Constantin Ipsilanti voievod, la 26 mai 1800, poruncește episcopului Gherasim și ispravnicului ținutului Fălciu să cerceteze pricina dintre căpitanul Carp Gălușcă, Vasile Grapă și alți răzeși cu comisul Iordachi Catargiu pentru aceleași moșii⁴⁸.

Vânzările imobilelor din Huși se făceau cu acordul episcopului Gherasim, care încredințează, la 15 mai 1800, actul de vânzare a trei dughene cu pivniță „în

³⁶ *Ibidem*, p. 297, nr. 328.

³⁷ *Ibidem*, p. 300-301, nr. 332.

³⁸ *Ibidem*, p. 301-302, nr. 333.

³⁹ *Ibidem*, p. 299-300, nr. 331.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 303-305, nr. 334a.

⁴¹ *Ibidem*, p. 302, nr. 334.

⁴² Idem, *Documente hușene*, II, p. 245-251, nr. 214.

⁴³ *Ibidem*, p. 277-278, nr. 228.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 257-273, nr. 223.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 283-286, nr. 232; Alexandru Suțu a poruncit lui Matei Costachi biv vel ban, la 9 octombrie 1801, să cerceteze și să hotărnicască cele două moșii; *Ibidem*, p. 282-283, nr. 231.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 278-282, nr. 229.

⁴⁷ Idem, *Documente hușene*, III, p. 283-284, nr. 315.

⁴⁸ *Ibidem*, p. 289, nr. 321.

târg la fața uliții” de către Ursachi și Safta Tăbăcariul lui Miclea Marin Oul, evaluate la 470 de lei⁴⁹.

Gherasim scrie, la 3 noiembrie 1796, hatmanului Costachi Ghica pentru cumpărarea a patru pogoane de vie ce are să dea mănăstirii Dobrovăț schimb pentru un vad de moară⁵⁰.

Episcopul Gherasim confirmă diverse hirotonii de preoți sau dă cărți de numire, cum ar fi cele ale preotului Andrei Candu din satul Văsieni, ținutul Lăpușna (29 septembrie 1796)⁵¹, preotului Meletie din Băiceni, ținutul Soroca (6 iunie 1797)⁵², preotului Manuil (Manolache) din satul Hâncești, ținutul Lăpușna (14 iunie 1802)⁵³, care primește paucenia la 14 ianuarie 1803, recomandat de ieromonahul Theofan, eclesiarhul și duhovnicul episcopiei⁵⁴, ipodiaconului Grigori din satul Pogănești, ținutul Fălciu (2 august 1800)⁵⁵, dascălului Vasile din Cotuijeni, ținutul Soroca (29 septembrie 1801)⁵⁶ și diaconului Vasile din târgul Rașcov (24 octombrie 1801)⁵⁷.

La moartea mitropolitului Iacov Stamati, întâmplată la 9 martie 1803, mitropolia, episcopiile de Roman și Huși se aflau copleșite de datorii, a căror lichidare constituie tema întrunirii veliților boieri și a episcopilor Veniamin Costachi al Romanului și Gherasim al Hușilor din 16 martie 1803, în cadrul căreia primul ierarh „insistă pentru înființarea unei școale în care să învețe acei care doreau să ajungă preoți și a unei case pentru ocrotirea copiilor orfani și săraci”. Cu acest prilej este redactată și o anafora semnată de cei doi episcopi amintiți și de 23

⁴⁹ Idem, *Documente hușene*, IV, p. 202, nr. 220.

⁵⁰ SJAN Iași, Colecția Documente, 433/38; A se vedea schimbul din 9 august 1796 dintre Costache Ghica și mănăstirea Dobrovăț la Gh. Ghibănescu, *Vasluiul. Studiu și documente*, Institutul de Arte Grafice „Viața Românească”, Iași, 1926, p. 184-185, nr. CLXXXIV.

⁵¹ Teodor Candu, *Documente privitoare la istoria Episcopiei Hușilor (1763-1813)*, în Ștefan Plugaru, Teodor Candu, *Episcopia Hușilor și Basarabia (1598-1949)*, Editura PIM, Iași, 2009, p. 219, nr. 12.

⁵² *Ibidem*, p. 219-220, nr. 13.

⁵³ *Ibidem*, p. 222-223, nr. 17

⁵⁴ *Ibidem*, p. 223-224, nr. 18.

⁵⁵ *Ibidem*, p. 220, nr. 14.

⁵⁶ *Ibidem*, p. 221, nr. 15

⁵⁷ *Ibidem*, p. 221-22, nr. 16.

de boieri⁵⁸. Hrisovul de întemeiere a Seminarului va fi dat de către domnul Alexandru Moruzi la 1 septembrie 1803⁵⁹, când Gherasim se afla la Roman.

Alexandru Moruzi întărește la 18 martie 1803 anaforaua prin care este înștiințat de alegerea lui Veniamin Costachi ca mitropolit „și s-au mutat de la Scaunul Episcopiei Romanului la alu acesti sfinți Mitropolii, în luna lui Mart, în 19 zile, și în locul său s-au mutat, iarăși prin alegirea de obște, pe chiru Gherasim de la eparhia sfintei Episcopii Hușului la sfânta Episcopie a Romanului”⁶⁰. Gherasim, episcopul Hușilor, prezintă domnului, la 18 martie 1803, alegerea noului mitropolit și anaforaua⁶¹.

Inventarul episcopiei Hușilor și schitului Brădicești (metocul episcopal fondat de Varlaam la 1691) pe care îl propunem spre publicare, este semnat la 25 martie 1803 de Gherasim, episcopul Romanului⁶². La 27 martie 1803 va fi ales în biserica mitropoliei Sfântul Gheorghe din Iași „prè cuviosul între ieromonași chiru Meletie dinu sfânta Mitropolie”⁶³, un alt bucovinean, „dar cu totul altă inimă”⁶⁴.

Ca ierarh la Huși și Roman, deși a fost un om strângător, Gherasim a lăsat mari datorii, plătite de urmașul său în ambele scaune, anume Meletie Lefter Brandaburul. Un portret a lui Gherasim ne-a fost lăsat de Melchisedec Ștefănescu: „De la acestu Episcopu nu se vede să fi remasă la Episcopie vreunū lucru făcutu de el, deși a episcopit măi (bine de – n. a.) șapte anī. Betrânii spun despre elū că era de unū caracter forte gravū și necedătoriū; demnitatea și autoritatea lui personală erau impunetóre; însă totu-o-dată mândru, aprigū și luxosū, din care causă a lăsatū multe datorii”⁶⁵. După unele voci nu face o deosebire între bunurile Episcopiei și ale sale „căci datoriile lăstate de el nu se explică numai prin luxul aprigului și

⁵⁸ Gheorghe Ungureanu, *Episcopul Veniamin Costache inițiatorul școlii pentru pregătirea preoților și a unei case pentru ocrotirea copiilor orfani și săraci, la 16 Martie 1803*, în G. T. Kirileanu, Gh. Ungureanu, C. Turcu, *Contribuții documentare cu privire la mitropolitul Veniamin Costachi*, Tipografia „Lupta Moldovei”, Iași, 1946, p. 34-38.

⁵⁹ Gheorghe Adamescu, *Istoricul Seminarului „Veniamin” din Iași (1803-1903)*, București, 1904, p. 5*-9*, anexa 3.

⁶⁰ Nicolae Iorga, *op. cit.*, 1924, p. 22-23, nr. XVIII.

⁶¹ *Ibidem*, p. 23-25, nr. XIX.

⁶² BAR, Documente istorice, MCCLXXXIX/51.

⁶³ Nicolae Iorga, *op. cit.*, 1924, p. 25, nr. XX.

⁶⁴ Preot Anton I. Popescu, *op. cit.*, p. 117.

⁶⁵ Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 392.

mândrului vlădică de Huși și Roman”⁶⁶. Totuși, trebuie să luăm în considerație efectele epidemiei de ciumă care a cuprins Moldova în 1795, răbufnirea ei în toamna anului 1796 și extinderea în ținuturile Focșani, Putna, Orhei, Huși, Galați și chiar Iași, la începuturile păstoriei sale, conform informațiilor consulului rus Ivan Ivanovici din 10 octombrie 1796⁶⁷, sau consecințele cutremurului din 1802.

Inventarul lăsat episcopului Meletie este unul sărac: veșminte arhieresti, preoțești și diaconești, obiecte de cult din argint, aramă și alamă, cărți de cult în limbile română și greacă (nu exista o bibliotecă). La Brădicești locul cărților în limba greacă este luat de cele rusești. În inventar sunt consemnate casele de la episcopie, cuhnea, pivnița, jitnița și dotările aferente. Întâlnim și o situație a cantităților de cereale depozitate în jitnița de la episcopie, precum și pe moșiile ei: Crețești, Ivănești, Stănilești, la moara din Huși. Episcopia deținea suprafețe de vie și o cramă la „ograda” Ochi, de pe moșia Broșteni (astăzi cartier în municipiul Huși), punct considerat cel mai renumit al podgoriei. În Huși, episcopia avea 12 dughene – cu o cafenea (prima atestare a unui asemenea local public în Huși; la Iași este atestată „cafíneaoa ginirului Eni în aprilie 1763”⁶⁸), pivniță de piatră, băcălie. Iazurile cu „heresteu” (la nord de Bunești), morile (Răspopi, Giurgești, Crețești, Fundul Drăslăvățului, pârâul Drăslăvăț-Huși, Ivănești, Cotu Morii – pe dubasă, pârâul Nârnova), stupii și vitele reflectă implicarea în activitățile economice specifice⁶⁹.

Dintre imobilele din incinta episcopală ne reține atenția „casa ce au fost școală” și depozitarea în „chioșc” a 12 hărți mici și una mare⁷⁰. „Casa de școală” este însemnată în planul dichiului Iorest Dan din 1772 la poziția nr. 15, „afară de Episcopie”⁷¹. Veniamin Costachi va învăța la școala episcopală din Huși între 1782 și 1784, când este hirotonit diacon de episcopul Iacov Stamati⁷². După unele opinii, școala episcopală dispunea de un local propriu în care a funcționat până la 1805, când episcopul Meletie o desființează și cedează localul cumnatului său Gheorghe

⁶⁶ Preot Anton I. Popescu, *op. cit.*, p. 115.

⁶⁷ Paul Cernovodeanu, Paul Binder, *Cavalerii Apocalipsei*, Editura Silex, București, 1993, p. 179.

⁶⁸ Ioan Caproșu, *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, volumul VI, *Acte interne (1756-1770)*, Editura Dosoftci, Iași, 2004, p. 441, nr. 494.

⁶⁹ BAR, Documente istorice, MCCLXXXIX/51.

⁷⁰ *Ibidem*.

⁷¹ Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 330; a se vedea și planul anexat la sfârșitul lucrării.

⁷² *De la Academia Mihăileană la Liceul Național. 100 de ani 1835-1935*, Institutul de Arte Grafice Brawo, Iași, 1936, p. 20.

Galeriu⁷³. Școlile episcopale ar fi funcționat între 1803 și 1823⁷⁴. Alexandru Moruzi hotărăște și rânduiește la 24 mai 1803, pe lângă școala din Iași, pe cele „de limba Elinească și Moldovinească” din Focșani, Bârlad, Galați (în mănăstirea Mavromulu), Chișinău. „Întărim celelalte 2 școale tot cu acele învățături a Episcopiiilor Romanului și Hușilor, pe care școale le-am fost orânduit domniea me, încă dintru cea dintâi domnie a noastră ...”⁷⁵.

Inventarul „vinațelor” (vinurilor) din pivniță înregistrează la 1803 soiurile „Bosiiuc vechiu” și de „vin albu Bosiuc”⁷⁶. În „Răspuns la chestionarul lingvistic” din 1884 al lui Bogdan Petriceicu Hașdeu sunt consemnate „felurile de poamă de prin părțile Hușilor”, printre care Busuioaca neagră (Busuioaca de Bohotin) și Busuioaca albă (Busuioaca de Moldova). Până la data redactării chestionarului și a răspunsurilor date, la Huși nu au pătruns soiuri de viță de vie din afara podgoriei sau a hotarelor țării⁷⁷. Soiul de „vin albu Bosiuc” din inventar nu poate fi decât Busuioaca albă (Busuioaca de Moldova). Rămâne sub semnul întrebării soiul „Bosiiuc vechiu”?

Inventarul consemnează și materialele de construcție necesare reparației bisericii catedrale: 54400 cărămizi, 1500 merță și 500 chile var, aflat la Codăești, piatră depozitată în diverse locații (episcopie, satul Râpi și la Fundul Drăslăvășului), dar și 2800 „oale” pentru cișmeaua din exteriorul incintei episcopale⁷⁸. După refacerea din temelii de către episcopul Inochentie (1752-1782), biserica catedrală va fi afectată de cutremurul din 27 martie 1793, așa cum este însemnat într-un *Penticostarion*, tipărit în 1753 și dăruit de mitropolitul Iacob Putneanu, la 8 mai 1754, biv vel stolnicului Toader Jora pentru biserica din Tomești, unde a fost

⁷³ Ștefan Bujoreanu, *Instituții bușene. Din istoricul școlilor bușene*, în *Năzuințe*, 3-4, 1970, p. 35-40; republicat în revista *Zorile*, 1-2 (30-31), 2004, an XVI, p. 96-97.

⁷⁴ *De la Academia Mihăileană la Liceul Național*, p. 22.

⁷⁵ Theodor Codrescu, *Uricaru cuprinzetor de brisoave, firmare și alte acte ale Moldovei din suta XIV până la a XIX-a*, Tipografia Buciumului Român, Iași, 1892, Partea a treia, Edițiunea a doua de pe cea din 1853, p. 26.

⁷⁶ BAR, Documente istorice, MCCLXXXIX/51.

⁷⁷ Dr. ing. Ioan Neamțu (coord.), *30 de ani de activitate și experiență în producția viti-vinicolă 1959-1989*, Fără editură, Huși, 1989, p. 183; despre Busuioaca de Bohotin a se vedea și Prof. dr. ing. Avram D. Tudosie, ing. Constantin Neamțu, *Podgorii și vinuri din județul Vaslui – Altădată și acum*, Casa Agronomului, Fără editură și localitate, 1974, p. 118-119; Dr. ing. Avram D. Tudosie, prof. ing. Gheorghe Moraru, *Învățămint-cercetare-producție la Liceul Agroindustrial Huși (Fondat ca Școală de viticultură „D. Cantemir” în 1908). Cu prilejul împlinirii a 75 de ani de rodnică activitate*, Fără editură, Huși, 1983, p. 98-113.

⁷⁸ BAR, Documente istorice, MCCLXXXIX/51.

înmormântată Ana Bantăș, a treia soție a lui Constantin Cantemir: „dum(i)nec(ă) la 3 ceasur(i) de noapt(e) au fost cutremur foart(e) mari cât și un turnu de la episcopie Hușului s-au sfărmat cu totul și alti mult(e) struncinătur(i) pe la casă s-au întâmplat de au căzut și sobele p(r)in cas(e)”⁷⁹. Biserica catedrală, reparată de Veniamin Costachi, așa cum reiese și din pisania așezată alături de cea de la Ștefan cel Mare⁸⁰, are de suferit în urmă cutremurului din 14/26 octombrie 1802, când, potrivit unei însemnări de pe același *Penticostarion*, „mult(e) turnuri di pe la mănăstiri au căzut și alti multi pagube”⁸¹. Procurarea materialelor de construcție pentru catedrală poate fi și ea o cauză a datoriilor contractate.

Refacerea bisericii catedrale, afectată de cutremurul „cel mare”, constituie una din prioritățile noului ierarh Meletie Lefter Brandaburul, care după demolarea turnurilor și zidurilor la nivelul ferestrelor, reface edificiul bisericesc, lipsindu-l de cupola centrală prezentă la vechiul lăcaș, înlocuită cu o „cubea trasă din acoperământ”, ridică turnul clopotniță. În noua înfățișare biserica se menține până la 1863 când este reînnoit acoperământul și eliminată „acea cubea, ce da Bisericii o formă neplăcută”⁸².

⁷⁹ Costin Clit, *Toader Jora, ctitorul bisericii din satul Tomești, județul Vaslui – Însemnări de pe un Penticostarion*, în *Monumentul*, 2017, p. 115.

⁸⁰ Preot Scarlat Porcescu, *op. cit.*, p. 81 („S-au înnoit această sfântă biserică de Sfinția Sa Kir Veniamin Costachi episcop Hușului la anul 1793”).

⁸¹ Costin Clit, *op. cit.*, 2017, p. 115; A se vedea și Gabriel Ștrempel, *Catalogul manuscriselor românești, B.A.R.*, 1-1600, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978, p. 359, nr. 1524 („Și așa, cutremur mare au fost, încât au căzut casă, dugheni și la episcopie Hușului au căzut catapetiazma și ogiaururile casălor și fereștile s-au spart”).

⁸² Melchisedec Ștefănescu, *op. cit.*, p. 393.

ANEXĂ

Însămnare de cele ce să află a Episcopiei Hușului în biserică, în case, în ogradă, cum și pe afară. 1803.

Cele din biserică*Veșminte arhieresti*

1	sacos albu de ștofă cu fir, vechi	
1	sacos de ștofă cu fir	
1	stihariu di pirvie	
1	ipogonation de ștofă în dungi	
2	ipogonatii	
1	omofor mare de ștofă în dungi	
1	epitrahil de asemenea ștofă	
1	sacos de ștofă roșie	
1	omofor mare de aceeaș ștofă	
1	stihariu roș de atlas în dungi	
2	epitrahile	
3	părechi rucavițe	
1	poias cu paftale de argint	
1	poias cusut pe catife roșie fără paftale	
1	mitră	
1	engolpion	
1	cârjă albă de fildeș cu tocul ei	
1	bohcea de atlas cu flori	de învălit veșmintele
1	bohcea albă	
1	scaon.	
1	postav de așternut în biserică în vremea slujirii	
<i>Veșminte preoțești și diaconțești</i>		
7	feloane de ștofă cu fir	
9	feloane de atlas	
6	stihare de cit	
12	epitrahile	
7	poiasuri cu paftalele lor de argint	
10	părechi rucavițe	
1	stihariu de ștofă roșie	
2	stihare	
2	stihare galbene de chesmar ⁸³	
4	stihare mai vechi.	

⁸³ Cașmir.

1	stihariu negru de tablin ⁸⁴ .	
7	orare	
1	păreche rucavițe	
4	stihare de cit anagnosti	
<i>Altele a Sfântului Oltariu.</i>		
1	acoperemânt la Sfântul Prestol, de atlas cu flori	
1	poală de stofă galbănă	
3	rânduri pocrovețe de stofă	
1	văzduh nou de stofă galbănă cu fir	
2	poale mici pentru tetrapod	
1	poală de maltin pentru tetrapod	
1	poală de maltin niagră	
3	basmale albe de burungic cu flori de fir	
1	înbrăcăminte a Sfântului Pristol de pânză de Olanda și cu trei poale de maltin	
1	aer zugrăvit.	
10	coț(i) maltin cu flori.	pentru Aer
1	poală mare roșie	
<i>Argintăriile bisericii</i>		
1	potir	
2	discuri	
2	zvezde	
2	lingurițe	
6	sfeșnice	
3	cadelnițe	
1	afumătoare	
7	candile	
1	chivot în care sânt Sfintele moaște	
1	artoforion care să drege de preotul Lavrentii	
1	ibric pentru căldură	
1	icoană a Preacuratei Fecioare, ferecată și cu salbă, însă un galbăn în pătrat și 15 mici	
1	cruce mică ferecată cu argint și cu lanțușăl în loc de engolpion	
2	repidii	
5	cruci ferecate	
<i>Cele de aramă și alamă</i>		
1	crâstelniță de aramă spoită cu argint	
1	crâstelniță de aramă pentru Sfântul Botez	

⁸⁴ Termen întâlnit și la 21 ianuarie 1744 (Ioan Caproșu, *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, vol. V, *Acte interne (1741-1755)*, Editura Dosoftei, Iași, 2001, p. 232, nr. 421; Să fie forma veche a lui „talim” sau greșeala scriitorului?

2	lighianuri de alamă	
3	discuri de aramă pentru anafora	
1	potnos de fier pentru litie	
1	policandilon	
2	sfeșnice mari de alamă la tetrapod	
2	fanare de fier albu cu stecle	
1	candelă de cositoriu la cafas	
1	crâștelniță de farfurie	
<i>Altele</i>		
1	prapor	
1	cruce mare de lemn, Chipul Răstignirii	
1	cruce mică de chiparos	
8	icoane mici zugrăvite pe lemn	pentru tetrapod
15	icoane zugrăvite pe pânză	
<i>Cărți moldovenești</i>		
1	<i>Evanghelie</i> ferecată cu argint și poleită	
1	<i>Evanghelie</i> veche	
6	<i>Liturghii</i>	
12	<i>Minee</i>	
2	<i>Pendicostare</i>	
1	<i>Octoih</i>	
1	<i>Apostol</i>	
1	<i>Triod</i>	
2	<i>Psaltiri</i>	
1	<i>Ceaslov</i>	
2	<i>Molitvenice</i>	
1	<i>Thesalonic</i>	
1	<i>Ilie Mineiat</i>	
1	<i>Testament</i>	
2	<i>Târnosanii</i>	
1	<i>Evanghelie</i> moldovenească cu grecească, ferecată cu argint	
<i>Cărți grecești</i>		
1	<i>Evanghelie</i> veche	
12	<i>Minee</i>	
1	<i>Octoih</i>	
1	<i>Apostol</i>	
1	<i>Pendicostariu</i>	
1	<i>Triod</i>	
1	<i>Mineiu</i> de peste an	
1	<i>Psaltire</i>	
1	<i>Ceaslov</i>	
	Cărți rosești	

1	<i>Pendicostariu</i>
2	<i>Ceasloave</i>
2	<i>Liturghii</i>
1	<i>Apostol</i>
1	<i>Evanghelie</i>
1	<i>Octoih</i>
1	<i>Molitvenic</i>
1	<i>Tipic mare</i>
<i>Cele din case</i>	
	În casa despre kuhne, mindir, macat, perini, perdele la fereste și perde(a) de postav la ușă
	În cămăruța casii aceștiia care are asemenea perdea la ușă și au fost etac, să află: 1 dulap pentru icoane cu giamuri și cu perde de ghermesut cu flori 1 pat cu mindiriu
	În casa cea mică bagdadie în dreptul acestora, să află: mindire pe amândoa paturile cu macaturile, perinile + și perdele de postav, și un dulap pentru cărți cu giamuri 1 perde(a) de postav la (i)șesirea dintru aceste case cătră șală
	În casa ce au fost școală, mindir cu macatul și perinile de postav
	În casa cea mare, mindir, măcatul și perinile de postav
	În chioșcu, mindire, macatul și perinile de cit, 12 harte mici și 1 hartă mare
	În casa cea mare bagdadie, mindiriu cu macatul și perinile de postav, cu perdele la feresti și 1 icoană cu poala ei
	În cămară, 1 dulap cu giamuri pentru tacâmul dulceților
+	În logofeție, 1 dulap nemțesc
12	scaone înbrăcate
12	scaone dezbrăcate
+ 2	scaone mari înbrăcate
2	scaone
1	canape
	stricate
2	scaone pentru sfeșnice
2	mese
1	fanariu mare în șală
1	masă în casa despre kuhne
1	masă în casa cea mare
2	dulapuri în sufragerie
<i>A sufrageriei</i>	
+ 6	părechi cuțițe
+ 7	furculițe
+ 1	lingură mare pentru supă
6	linguri de cositoriu
2	solnițe de cristal
+ 20	garafe

+ 9	pahare	
12	păpurite	
+ 20	talgere de farfurie	
1	chese de farfurie mare cu căpacul ei	
1	chese fără capac	
8	farfurii pentru bucate	
1	potnos pentru garafe	
+ 2	mese mici	de pânză
1	masă mare	
2	peșchire	
+ 22	talgere de cositoriu	
+ 3	castroane de cositoriu cu toate	
4	sahane mari de cositoriu	
5	sahane mici	
<i>A cubnii</i>		
4	tingiri	
2	capace	
1	caza de aramă	
1	pirostie mare	
1	frigare de fier	
1	grătari de fier	
1	tava de aramă	
1	căldare de aramă la pitărie	
1	sobă de fier cu căpacul ei în florărie	
<i>Vinațele din pivniță</i>		
Ved(r)i	Vase	
25	1 cu vin Bosiiuc vechiu	
+ 95	4 sacale cu vin roș vechiu înghețat	
25	1 cu vin albu Bosiiuc	
1031	9 vin de dijmă	
450	10 vin vechiu cu 2 ce sânt pe giurățate	
30	1 vin roș	
55	1 vin albu de Nicorești	
30	1 vin albu	
40	1 vin fiert mersă	
30	1 cu mustaleț	
281	7 vin de dijmă în pivnița lui Iordachi Batcu	
650	13 poloboace vin albu din vile episcopiei	
800	16 poloboace vin nou asemenea	
125	3 poloboace cu vin pelin	
3667	69	

<i>Vase deșerte</i>		
149	vase în jitniță, însă	
24	poloboace	
5	buți	
1	cadă	
1	feredeu	
22	poloboace în jitnița din sus	
8	sacale	
10	putinele	
52	poloboace supt palimariu.	
3	poloboace	la tiasc
2	sacale	
7	căzi	
14	poloboace în curecherie	
<i>Alte măru(n)țușuri i arămuri în jitniță</i>		
+ 3	chive	
3	stamboale de doage	
+ 3	căldări mari cu căpacele lor și cu 9 țāvii, pentru rachiu	
5	găleți	
1	ladă cu sticle	
1	cușcă zugrăvită	
15	saci de cânipă	
1	țol de lână	
1	țol mai mic	
2	mese cu picioare	
5	masalale ⁸⁵ cu „(...)” ⁸⁶ la Plopi.	
1	cruce de la biserică	
1	partal ⁸⁷ piele de bivol	
3	covăți	
5	covățele	
1	căuș	
+ 1	burduf cu brânză de oi	
2	roate de butcă	
17	putini	
1	cristă	
7	tipare de cași	
1	bărdiță	zăloage
1	glugă	

⁸⁵ Făclii care ard cu păcură sau rășină și care servesc la luminatul străzilor; torțe.

⁸⁶ Un semn pus între ghilimele care aparține proprietarului, încrustat probabil pe coadă.

⁸⁷ Bucată.

1	cușmă mocăniască	
1	sucman	
<i>În jitnița grajdiului</i>		
1	sanie mare	
1	coș de butcă	
1	coș de cămară	
12	roate vechi de butcă	
1	săcrieș de butcă	
1	cort mic	
1	burduf vechiu de butcă	
3	curele vechi de butcă	
1	căldare mare de aramă la tiasc pentru trebuința tiascului	
<i>Pâinea din episcopie</i>		
Chile	Stam.	
5	- grâu ceacâr în 2 buți	în jitniță
8	- grâu în 4 poloboace	
-	10 grâu pentru prescuri	
2	- grâu spălat în 2 poloboace	
-	10 stamboale anion	
120	- grâu și amăut în 4 gropi	
135	10	
<i>Pâinea de pe la moșii</i>		
38	- păpușoi la Crețești cu 18 chili, 10 stam(boale), trimiș(i) la Episcopie	
18	- păpușoi nebătut(i), tot la Crețești	
20	- păpușoi într-un coșeriu la Ivănești	
35	- păpușoi într-un coșeriu la Stăniilești	
10	- păpușoi într-un coșeriu la moara din Huși	
121	-	
21	4 grâu ceacâr din Crețești, însă cu 7 chile dijmă	
135	10 pâinea grâu din Episcopie, precum s-au arătat	
156	10	
<i>Vase deșerte la crama de la Ochii</i>		
2	căz(i)	
5	dejă	
18	ciubere	
2	pâlnii	
2	tiascuri cu șurub	
3	cofe	
3	căușe	
1	saca deșartă	
	54400 cărămidă în episcopie ș(i) afară într-un horn	

	1144 miertă varu bez 500 chile, ce iaste la Codăești
	86 pietre mari pentru stâlpi
	60 coșuri piatră în episc(opie)
	5 coșuri piatră la Râpi
	47 coșuri piatră pentru varu în Fundul Drăslăvățului
	2800 oale pentru ceșme(a), afară din Episcopie
	1 piatră mare cioplită pentru năstrapă la șandrava
<i>Dughenile din Huși</i>	
8	dughene noao, cu 1 crâcimă cu pivniță și 1 cafene(a)
3	dughene noao, cu 1 crâcimă cu pivniță de piatră, 1 furn ⁸⁸ și 1 băcălie
1	crâcimă cu pivniță de lemn și cu hrubă de pământ luate de la vat(a)manul Necolai Pușcă
12	
<i>Iazurile</i>	
1	iaz nou cu heresteu de tăet scânduri, pe Crasna, din sus de Bunești
1	iaz cu moară cu 2 pietre, tot pe Crasna, la Răsplopi
1	iaz cu moară cu 2 pietri, tot pe Crasna, lângă Giurgești
1	iaz cu moară cu 1 piatră, pe Lohan, la Crețăști
1	iaz nou cu moară noao, cu 1 piatră și cu pioă de sucmani, la Crețăști pe Lohan din sus
1	iaz cu moară noao cu o piatră în Fundul Drislavățului
1	iaz nou cu moară noao cu 2 pietre pe pârau(l) Drislavățului din gios de Huși
1	iaz nou cu moară noao cu 1 piatră și cu 4 gavnne de făcut păsat, pe pârau(l) Drislavățu, din gios de morile celelalte
1	iaz nou cu moară noao cu 1 piatră la satul Ivăneștii pe pârau(l) Sărata
1	moară pe dubasă la Prut la Cotul Morii
1	iaz nou cu moară noao cu 1 piatră pe pârau(l) Nâmovii
11	
<i>Stupii</i>	
75	la Hruțca, bez 10 morți
48	la Chersăcosu bez 2 morți
150	la Brădicești
273	
<i>Vitele</i>	
19	vaci, însă:
	10 fătătoare
	9 gonitoare
52	boi, însă:
	46 boi mari

⁸⁸ Dugheană.

	3 buhai mari
	3 gonitori
	52
6	mânzați, însă:
	2 mânzate
	4 mânzați
	6
77	
Cele ce să află la Schitul Brădiceștii	
<i>În biserică</i>	
4	feloane vechi de mătăasă
3	feloane vechi de bumbac
3	stihare vechi de cit
3	părechi rucavițe vechi
1	cruce ferecată cu argint
1	potir de argint cu discul lui
2	cadelnițe di madem
2	înbrcăminte a Sfântulu Pristol, 1 de mătăasă, 1 de bumbac
2	sfeșnice mici de alamă
1	sfeșnic mic de fier albu
5	candele mari de madem
1	policandilon de spjă
3	epitrahile
2	cruci de lemn
<i>Cărți moldovenești</i>	
10	<i>Minee pe 10 luni</i>
1	<i>Mineiu mare pe 12 luni</i>
1	<i>Octoih mare</i>
1	<i>Octoih mic</i>
2	<i>Ceasloave</i>
1	<i>Psaltire</i>
1	<i>Apostol</i>
1	<i>Evanghelie</i>
1	<i>Liturghie</i>
1	<i>Triod</i>
1	<i>Penticostariu</i>
1	<i>Thesalonic</i>
1	<i>Mărgărint</i>
1	<i>Mineiat</i>
1	<i>Molitvenic</i>

<i>Cărți rosești.</i>	
12	Minee peste an
1	Minei mare
1	Evangheliie
1	Apostol
1	Octoih
1	Molitvenic
<i>În chelăria schitului</i>	
2	poloboace cu vin
1	saca cu pelin
1	saca cu vin pentru biserică
2	poloboace cu făină de păpușoi
1	poloboc cu făină de grâu
½	saca cu perje
3	părechi fieră de plug
<i>Vitele schitului</i>	
16	vaci, însă
12	mari, fătătoare
3	de un vițal fătătoare
1	gonitoare
16	vaci summa din urmă
21	boi, însă cu 2 câte de 1 vițal și c-un gonitoriu
3	mânzate
2	mânzaț(i)
42	fac a Schitului
77	a Episcopiei, precum s-au arătat
119	fac, însă
	35 vaci
	73 boi
	11 mânzaț(i) cu mânzate
	119
<i>Oile Schitului</i>	
194	oi, însă:
	151 oi mari
	29 mieluțe
	14 bărbăcuți
	194
<i>Legumile</i>	
Chile	Stam.
17	10, însă:

	3 // 4 fasole	
	3 // // mazăre mărunță	
	9 // // mazăre în colțuri	
	2 // // mazăre mare	
	// // 6 bob	
	17// 10	
15	15 pâine, înșă:	
	7 // 10 ovăz	
	7 // alasc	
	// // 15 orzoaică	
	15 //15	
15	păpușoi nebătuț(i)	
	Fânul	
	28 girez(i) în șăsu(l) Stălineștilor	
	72 stoguri la Crasna	
48	5	
<i>(I)epile</i>		
52	Cu mare cu mică, înșă:	
	30 (i)epișoare	(I)epe
	5 tretine	
	7 strâjnice	
	2 armăsari mari	
	4 tretini	Cai
	4 strâjnici	
	52	

Toate aceste cuprinse în izvodul acesta s-au aflat și s-au lăsat la Episcopia Hușului în vremea schimbării mele la Roman la 25 martii din anul 1803.

<ss> Gherasim episcop Roman(u)lui.

BAR, Documente istorice, MCCLXXXIX/51, original.

*AN INVENTORY OF HUȘI DIOCESE AND BRĂDICEȘTI HERMITAGE
FROM 1803*

(Abstract)

The inventory of handing over the fortune of the diocese of Huși and the hermitage of Brădicești by Bishop Gherasim to the new hierarch, the first known so far in the history of the diocese, provides an overview of the institution's fortune at the beginning of the 19th century.

The inventory left to Bishop Meletius is a poor one: hierarch, priest and deacon clothes, cult objects made of silver and brass, cult books in Romanian and Greek (there was no library). In Brădicești, the place of books in Greek is taken by those in Russian. The inventory comprises the registration of houses from the diocese, the former school premises, the cellar, the stable and the related facilities. There is also a situation of the quantities of cereals stored at the diocese and of its estates: Crețești, Ivănești, Stăniliești, at the mill of Huși. The diocese had vineyards and a winery at Ochi point on the estate of Broșteni (today a neighbourhood in Huși), considered the vineyard's most famous point. In Huși, the diocese had 12 shops – with a café (the first mention of such a public place), a stone cellar, a grocery store. The ponds, the hives, the cattle and the sheep in the inventory reflect the involvement in specific economic activities.